

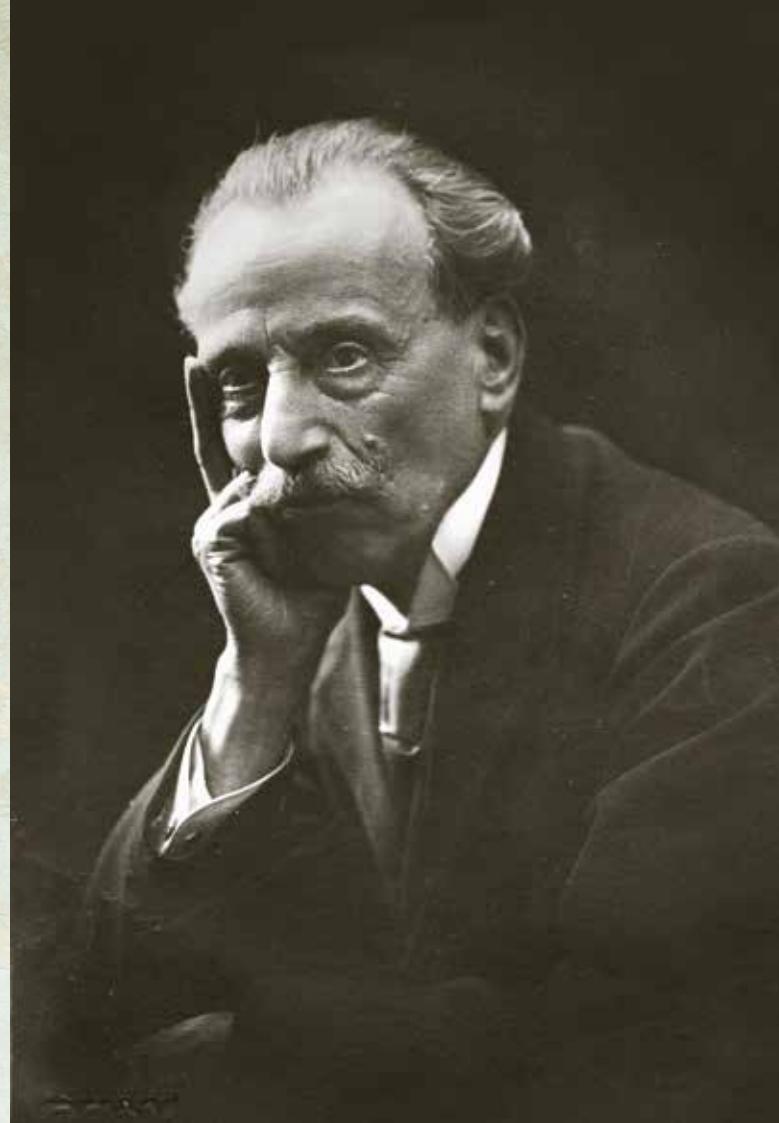
NARCÍS OLLER

al món

Lectura de textos
del novel·lista vallenc traduïts
a diferents idiomes

Valls, 1 de febrer de 2022

La papallona - capítol I

No hi feien res, els fanals encesos; l'esblaimada claror del capvespre vencia encara l'artificial, tan pobra i defallida que més semblava agonitzar que néixer. Les bombes de gas dels balcons i aparadors, que veia en Luís a dret fil, tenien el flam trist d'un llum d'oli, i la il·luminació interior de les botigues sols feia, de les portalades, clapes de color rogenca que, en escampar-se per la vorera, definien en rosat. S'hauria dit que un mà invisible ho havia emmascarat tot de gris; arbres, cases, vestits i rostres.

Les palmes i els llovers que es gronxaven per l'aire es veien a contraclaror, destenyits com vegetació fantàstica. Pertot arreu aquell misteri, aquella falta de cos, aquella indecisió: la mateixa vaguetat que el bull-bull de la disbauxa sostenia encara en l'espiritu d'en Lluís. Els anants i vinents s'encreuaven per la vorera, sols en atansar-se prenien cos; en allunyar-se s'esvaïen com una bufada de pols.

МОТЬЛІТКІВ, traducció d'Isaac Pavlovski (1886)

ЛУЧИ МЯГКАГО АПРЕЛЬСКАГО СОЛНЦА ЗОЛОТИЛИ ТОЛЬКО ЕЩЁ ВЕРХНИЕ ЭТАЖИ БАРСЕЛОНСКИХ ДОМОВЪ. ТИХИЙ ПРОХЛАДНЫЙ ВЕТЕРОК НЕЖНО КОЛЫХАЛЬ ВЕТВИ ДЕРЕВЬЕВЪ. НА БОЛЬШОМ РЫНКЕ НЕ РАЗДАВАЛИСЬ ЕЩЁ РАЗГОВОРЫ КУХАРОК ВЪ БЕЛЫХ ФАРТУКАХЪ, СЪ ВСКОЛОЧЕННЫМИ ВОЛОСАМИ И ВЪ ПОНОШЕННЫХЪ КОСЫНКАХЪ СЪ ХОЗЯЙСКИХ ГЛЕЧЬ. ЦЕЛЫЙ РОЙ РАБОТНИКОВЪ И РАБОТНИЦЪ ТОЛПИЛСЯ У ПРОВИАИН ОСПАРИВАЯ ДРУГЪ У ДРУГА ЛУЧШИЕ И БОЛЕЕ ДЕШЕВЫЕ КУСКИ. У ОДНОГО ИЗЪ ВЫСОКИХЪ ВХОДОВЪ РЫНКА, ИЗЪ ТОЛПЫ СУЕТИВШИХСЯ И ТОЛКАВШИХЪ ДРУГЪ ДРУГА ПОКУПАТЕЛЕЙ, НАГРУЖЕННЫХЪ КОРЗИНАМИ СЪ ПРОВИЗИЕЮ, ВЫДЕЛИЛИСЬ ТРИ ЖЕНЩИНЫ. ОНИ МЕДЛЕННО ПЕРЕБРАЛИСЬ ЧЕРЕЗ ДОРОГУ И НАПРАВИЛИСЬ КЪ ОДНОМУ ИЗЪ ДЕРЕВЬЕВЪ ЦВЕТОЧНОГО СКВЕРА, ПОДАЛЬШЕ ОТЪ ТОЛПЫ.

ОДНА ИЗЪ НИХЪ БЫЛА ЖЕНЩИНА СРЕДНИХЪ ЛЕТЪ, ПОЛНАЯ СМУГЛАЯ И СЛОЖЕННАЯ ПО БОГАТЫРСКИ. ПОДОБНО ВСЕМЪ РАБОТНИЦАМЪ, ОНА БЫЛА ОДЕТА ВЪ ПЁСТРЫЙ КОСТЮМЪ, СЪ ШЕЛКОВЫМЪ ПЛАТКОМЪ НА ГОЛОВЕ, ЧУТЬ ПРИКРЫВАВШИМЪ ЕЯ ЖИДКIE И НАЧИНАЮЩIE СЕДЕТЬ ВОЛОСЫ. НА ВСЕЙ ЕЯ КРУПНОЙ ФИГУРЕ ЛЕЖАЛЪ ОТПЕЧАТОКЪ СЕРЬЁЗНОСТИ И СПОКОЙСТВІЯ.

LECTORA: EKATERINA KATCHEFF

Quan els companys el deixaren, no tenint res a fer, en Lluís eixí, pel Portal de l'Àngel, cap al passeig de Gràcia, per esbargir-se un xic. Els fums del xampany li havien pujat al cap, i se'l sentia pesant i tèrbol. Caminà una estona, i s'assegué en un pedrís davant el primitiu Tívoli, avui carrer d'Aragó, posseït de sensual peresa.

Els arbres començaven a brotar, una suau marinada els feia tremolar el tendre fullam, i el sol davallava pausadament cap a l'altra banda de Sant Pere Màrtir, com bomba roent que, a son pas, foradava un escampall de núvols esfilagarsats i de colors de peixos de sortidor. En Lluís no pensava en res: es complaïa sentint-se lliscar pel front aquell aire fresquet, dibuixava amb el bastó, distretament, en l'arena, acompanyava una estona amb la mirada alegre les dones guapes que passaven, o contemplava embadalit les pintoresques transformacions d'aquella posta de sol. A voltes li llampegava per la memòria algun record del dinar, i somreia, es reia d'ell mateix.

***La Mariposa*, traducció de Felipe B. Navarro (1886)**

No teniendo Luis nada que hacer, cuando lo dejaron sus compañeros, salió por la Puerta del Ángel hacia el Paseo de Gracia, para tomar un poco el aire. Los vapores del champagne le habían invadido el cerebro y lo sentía pesado y turbio. Anduvo un trecho y se sentó en un banco enfrente del derribado Tívoli, hoy calle de Aragón, dominado por blanda pereza.

Empezaban á brotar los árboles; una brisa suave hacía temblar su tierno follaje y el sol descendía pausadamente al otro lado de San Pedro Mártir, cual bomba candente que á su paso parecía traspasar un cúmulo de nubes deshilachadas y de colores de peces de estanque. Luis no pensaba en nada, complacíase en sentir en su frente la frescura de la brisa, dibujaba distraídamente con el bastón en la arena, acompañaba un momento con la mirada retozona a las mujeres guapas que pasaban, ó contemplaba embebecido las pintorescas transformaciones de aquella puesta de sol. Á veces relampagueaba por su mente algún recuerdo del pasado almuerzo y sonreía, burlándose de sí mismo.

La papallona - capítol XX

Així el crepuscle anava avançant; aquells núvols de foc van anar tornant-se morats, tenyint-se de zinc, agrumollant-se, i, per fi, prengueren forma de fantàstica cigonya sense potes, que restà nedant per l'horitzó verdós. Llavors en Lluís s'aixecà i emprengué el camí de la ciutat vella. Aquella posta de sol no havia aconseguit entristar-lo; sentia refetes les forces, i, fora la pesantor del cap, aquell enterboliment es transformava en esbojarrada alegria. Per la plaça de Catalunya formiguejava un devessall de gent i cotxes que venien de la Rambla; i, quan embocà aquesta via, la trobà plena de marejador moviment.

Era al bo del mercat de les palmes; era l'hora de retorn del passeig, quan hi conflueixen tots els cotxes de luxe, tota la gent elegant. La Rambla dels Estudis era plena de llorers, la de les Flors presentava, a una banda i altra, llargs rengles de palmes que es vinclaven i es movien graciosament sota l'arbreda.

Le crépuscule avançait. Les nuages de feu devinrent violets, se teiguirent de la couleur du zinc, s'accumulèrent en las et enfin se fondirent en une cigogne fantastique, sans pattes, qui resta dans le ciel nageant sur un horizon verdâtre. Il se leva alors et se dirigea vers la vieille ville. Le coucher du soleil n'avait pas réussi à l'attrister; il sentait ses forces revenues, et hormis la pesanteur de tête, cette griserie se transformait en une jolie folle. Sur la place de Catalogne fourmillaient un torrent de gens et de voitures qui venaient de la Rambla, et quand il fut en face de cette avenue, il la trouva pleine d'un mouvement étourdissant.

C'était le coup de feu du marché des palmes, c'était l'heure du retour de la promenade où toutes les voitures de luxe, tout le monde élégant y affluent. La Rambla dels Estudis était pleine de lauriers; la Rambla des Fleurs présentait par ses deux trottoirs de longues files de palmes qui s'y cimbraient et se balançaient gracieusement sous les arbres.

LECTOR: RAFEL CABRÉ

La papallona - capítol XX

L'espai s'enfosquia a mesura que la Papallona anava internant-se per l'ampla avinguda; els vianants anaven convertint-se en meres siluetes de colors esmorteïts, dels quals ressaltava la blancor de les camises, bruscament barrades de negre per les corbates; clarejava pel brancam aquell cel de color d'aigua que té tota la melangia dels estanys; i, al darrer terme del passeig, damunt la negror dels caps, brandejava tot un bosc de palmons que s'entrellaçaven en arcuacions gòtiques, flamejaven isolats o avançaven drets com gegantins plomalls. Era un bosc d'Orient que caminava amb la remor del vent enjogassat, ple dels crits i alienades de joia d'una entrada triomfal. I, al costat d'aquesta maror atordidora, interminables rues de cotxes particulars, amb les cobertes llepades per aquella llum crepuscular, acudien de tot arreu a augmentar la confusió dels òmnibus i carros, sembrant l'esglai a cada pas, trencant la torrentada de la gent de peu.

Motyl, traducció de Barbara Slawomirska (2011)

Ściemniało się w miarę, jak, "Motyl" wchodził w głęb szerokiej alei; przechodnie przmieniali się w zwykłe sylwetki o zgaszonych kolorach, w których wyróżniała się biel koszul brutalnie przełamana ezernia krawatów poprzez gałęzie prezierało owo niebo o wodnistym kolorze, posiadające cała melancholic stawów; a na dalekim krańcu alei powyżej czerni glow, koływał się las palem, które splatały się ze sobą w gotyckie luki, płonęły oddziennie lub stały wyprostowane jak gigantyczne pióropusze. Był to orientalny las, posuwający się susami z szumem wiatru, wypełniony okrzykami radości z powodu triumfalnego marszu. A obok tej ogłuszającej fali nieskończone szeregi prywatnych powozów z dachami muskanymi owym światłem zmierzchu przybywały zewsząd, by powiększać hałas czyniony przez omnibusy i wozy, siejąc strach na każdym kroku, wdzierając się w potoki pieszych.

LECTORA: HANNA KONIECZNA

La papallona - capítol XX

Sa silueta era distingida. Cobria-la de dalt a baix un water-proof negrenc, i un vel espès de blondes, caigut a mitja cara i entortolligat al coll, amagava tota sa fesomia, com si no bastés a escondir-la la foscuria del carrer.

Prou va coneixer en Lluís que era una senyora; però aquell caminar recelós, aquell afany evident d'amagar la cara, aquell propòsit meditat d'interposar entre ella i la gent com cal tota una muralla de carruatges, li van engendrar el desig de seguir-la.

"Allò era misteriós: aquella dona duia algun tràfec."

I, obrint-se pas entre la gent i defugint els avalotats carruatges que anaven Rambla amunt, es plantà a la vorera. Oh, sí! s'hi plantà, hi restà plantat, cercant debades, amb la vista, amunt i avall, ací i allà; la fosca s'havia xuclat, com a una fantasma, aquella incògnita.

Farfallino, traducció de Dante Zanardelli (1913)

La sua figura era distinta, un lungo mantello scuro copriva, senza alterare le agili forme, tutta la persona, un velo di merletto calato fino a metà del viso e arrotolato al collo nascondeva la sua fisionomia come si non fossero bastate a mantenere l'incognito l'ora tarda e l'oscurità de la via.

Luigi comprese ch'era una signora de la classe elevata però quell' incedere sospettoso, quello sforzo per nascondere les sue fattezze, quel proposito di ricercare la parte meno battuta della strada stuzzicavano la sua curiosità e un vivo desiderio di seguirla si impadronì di lui.

"Certo, là vi era un intrigo Quella donna nascondeva qualche avventura".

Aprendosi un passaggio fra la gente, ed uscendo dall' intricato dedalo de le carrozze che percorrevano la Rambla, raggiunse il marciapiede e vi rimase fermo, esplorando con la vista, da una parte e dell'altra, ma inutilmente. L'oscurità aveva assorbita come un fantasma quell'incognita.

LECTORA: COSIMA VERGARI

L'escanya-pobres

(1884)

NARCÍS OLLER
al món

NARCÍS OLLER

L'Escanya-pobres

Estudi d'una passió

premiat en los Jocs Florals de 1881

Barcelona
REVISTA LITERARIA
87 Hospital 87

L'escanyapobres - capítol VIII

Pel seu cantó, la Tuies complia com un sentinella foguejat. No movia peu de casa com no fos per anar a descobrir aquelles brometes, encarant-se en persona amb el deutor i amansint-lo tot seguit amb una rialla i una frase candorosa, que passava pels seus llavis roents tota escamada.

—Si ja ho sabia, home! Només us ho he dit per veure quina ganya hi fèieu.

Arribava a casa, i, traient foc pels ulls, però en veu baixa, revelava el descobriment al marit, que responia poc més o menys que ella i amb igual rialla aflluixava la mosca.

—Bé, no me les gastis més, aquestes bromes: saps? Allà on tenies aquests quartos, d'altres n'hi deu haver. No m'ho crec, que els tinguis tots a l'amagatall del capçal del llit, no.

***De Knevelaar*, traducció de Frans Oosterholt (2019)**

Van haar kant betoondde Tuies zich een fervente bewaakster. Ze zette geen stap buiten de deur, behalve om haar snoemelende echtgenoot te ontmaskeren door zich in persoon te verwoegen bij de debiteur om zich meteen schaapachtig te excuseren met een rode kop en gloeiende lippen.

“Dat wist ik ook wel, kerel! Ik zei het alleen maar om ze kijken wat voor gezicht u zou trekken.”

Toen ze thuiskwam schoten haar ogen vuur maar ze zei op zachte toon wat ze ontdekt had tegen haar echtgenoot, die min of meer reageerde zoals zij en haar met hetzelfde onnozele lachje het geld overhandigde.

“Goed, maar je moet dat soort grappen niet meer met me uithalen, hoor je? Waar je die duiten had, daar heb je vast meer. Ik geloof er niets van dat alles wat je hebt in de bergplaats achter het hoofdeinde zit.”

LECTOR: EDDY JACOBS

L'escanyapobres - capítol VIII

Fora d'aquests atreviments, l'Oleguer no podia queixar-se de sa muller. Ella l'apedaçava, li estirava i guardava la roba, com al notari; estalviava fins a l'impossible; l'ajudava a treure comptes amb prodigiosa facilitat. Després, cada nit, quan la Coixeta dormia, tots dos esbravaven totes les tendreses del cor comptant damunt d'aquell llit les dobles de l'amagatall, barrejant-se les mans, despullant-se de tota hipocresia, donant solta a tots els extrems de la passió que els devorava, sense mirament ni escrúpol de cap mena.

—Aquests són els meus; aquells els teus. Després me'ls deixaràs comptar, oi?

—Sí, però tu també els teus: si no, de cap manera.

I, embriagats per la passió, tenien disputes i gelosies de criatura, i a voltes braonades de fera, que, altre cop persones, es perdonaven per la por dels testaments i altres lligams.

***Der Vampyr*, traducció de Otto Hauser (1920)**

Bis auf diese Ansinnungen konnte sich Olaguer über sein Weib nicht beklagen. Sie flickte für ihn, plättete und betreute die Wäsche wie für den Notar, sparte bis zur Unglaublichkeit, half ihm beim Rechnen mit erstaunlichem Geschick. Dann jede Nacht, wenn die Magd schlief, gaben sich beide ihren zärtlichen Gefühlen hin, zählten über dem Bette die Unzen im Versteck, streichelten sich die Hände, ließen jede Heuchelei fallen, ließen der Leidenschaft, die sie verzehrte, völlig die Zügel schießen, ohne Rücksicht oder Skrupel irgendwelcher Art.

“Die sind mein, die sind dein. Würdest du sie mich wohl zählen lassen, ja?”

“Ja, aber laß mich auch deine zählen, sonst nicht, absolut nicht.”

Und berauscht von ihrer Leidenschaft, begannen sie kindische Streite und Eifersüchteleien und schlugen manchmal ganz wild mit der Hand aufeinander los, was sich aber, sowie sie zur Besinnung gekommen waren, im Hinblick auf die Testamente und andere Bande, leicht genug vergab.

NARCÍS OLLER
al món

La bogeria

(1899)

NARCÍS OLLER

LA

BOGERÍA

NOVELA DE COSTUMS DEL NOSTRE TEMPS

BARCELONA

ANTONIO LÓPEZ, EDITOR, LIBRERIA ESPANYOLA
N. Rambla del Mar, 20

Quan jo el vaig conèixer ja feia parlar d'ell.

Encara me'n recordo. Érem a mig curs del 67. Ell seguia els estudis de perit agrònom per millor portar les hisendes. Jo estudiava el Dret civil. L'Armengol, el meu a latere, va venir, com cada vespre, a la dispensa, per anar a dar un tomb en havent sopat. I com que la nit abans hi havia hagut escopetades a la Rambla, i tal com anava el poble es podien repetir, ell que, essent al carrer, em diu:

—Saps on podríem passar la vetlla? Al Cafè de les Delícies. Sé que hi torna a anar en Daniel Serrallonga, a qui desitges conèixer, i, si hi és, te'l presentaré. Només et demano que, si en diu alguna, t'aguantis el riure i el deixis per a mi, que amb mi no s'enfada. Jo me'l cameló, com ara diuen, i ell no ho coneix.

—Apa, doncs; ja estem anant-hi —vaig fer jo, més content que si em convidés al Romea, on en aquell temps el gran Fontova em feia plorar de riure.

The Madness, traducció de Douglas Suttle (2020)

He was already the talk of the town when I first met him.

I remember it well. We were halfway through the course of '67 and he was studying to be an agricultural auditor to better manage his properties. I was studying civil law. Armengol, back then my closest friend, came as he did every evening to my lodgings to take a stroll after supper. There had been shots fired on the Rambla the night before and, such was the atmosphere in those days, there were likely to be more that night.

"You know where we could go this evening?" said Armengol as we walked down the street. "The Cafè de les Delícies. Daniel Serrallonga is there, and I know you want to meet him. If you want , I'll introduce you both. All I ask is that should he say anything stupid, try not laugh and leave him to me. He never gets angry with me. I charm him, as they say these days, and he doesn't even realise it."

"Well, then, it's decided", I said, happier even than if I had been invited to go to the Romea Theatre where, back then, the great Fontova would make me laugh so much that tears would roll down my face.

El vailet del pa

(1879)

NARCÍS OLLER

al món

El vailet del pa

Pel seu cantó, la Tuies complia com un sentinella foguejat. No movia peu de casa com no fos per anar a descobrir aquelles brometes, encarant-se en persona amb el deutor i amansint-lo tot seguit amb una rialla i una frase candorosa, que passava pels seus llavis roents tota escamada.

—Si ja ho sabia, home! Només us ho he dit per veure quina ganya hi fèieu.

Arribava a casa, i, traient foc pels ulls, però en veu baixa, revelava el descobriment al marit, que responia poc més o menys que ella i amb igual rialla aflluixava la mosca.

—Bé, no me les gastis més, aquestes bromes: saps? Allà on tenies aquests quartos, d'altres n'hi deu haver. No m'ho crec, que els tinguis tots a l'amagatall del capçal del llit, no.

Pekaříček, traducció de A. Pikhart (1906)

Čtyřleté děvčátko otevřelo oči každého rána o osmé, jakoby je vyburcoval budíček.

První slovo, které jí vyšlo z úst, bývalo „Maminko!“ To slovo bylo prvním, které rty její v životě, pronesly, a budou je asi pronášet, pokud v nich bude život‘.

Matka zavřela modlitební knihu, ve které zvolna četla ve slabém světle, pronikajícím skulinami okenic, otevřela křídlo okenice, a do pokoje vnikly rázem jas a slunce a zaplavily jej radostí.

Děvčátko, jemné jako májový kvítek, zvedlo hlavu, protřelo si rozespalá očka měkkýma ručkama, vyskočilo z postele a padlo matice kolem krku, líbajíc jí na stokrát; polibky ty zněly jako štěbot drobných ptáčat ve hnízdě.

„Nebe moje, miloušku můj, víš, kdo je na světě hezčí?“ říkávala matka, tisknouc děvčátko na prsa a vracejíc mu polibky.

LECTOR: FRANTISEK STULIK